

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

ปัญหาเรื่องการมีอยู่ของ โลกภายนอก เกยเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอย่างกรึกโครม มาแล้วระหว่างลัทธิจิตนิยมกับลัทธิสัจนิยม เพราะลัทธิสัจนิยมมีความเห็นว่า โลกใบตัวมันเองมีความเป็นจริง เป็นอิสระจากจิต แต่จิตนิยมนั้นเห็นว่าโลกเป็นแค่เพียงมโนทัศน์ จะมียูเป็นอิสระจากจิตไม่ได้ ข้อโต้แย้งนี้จะเป็นอย่างไร ไม่ใช่ประเด็นที่จะพูดถึง ณ ที่นี้

จุดประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือการ เปรียบ เทียบระหว่าง จิตนิยมเชิงอัตวิสัยของ เมอร์คเลย์กับจิตนิยมเชิงอัตวิสัยของ โยคอาจารย์ ซึ่งเป็นปรัชญาทางตะวันตกและตะวันออก เพื่อหาสิ่งที่เหมือนกันและสิ่งที่แตกต่างกันระหว่างปรัชญาสองฝ่ายนี้

ผลของการวิจัยพบว่า ปรัชญาทั้ง ๒ ฝ่ายนี้มีแนวความคิดร่วมกัน คือ การมีอยู่ของ โลกภายนอกไม่ได้มีอยู่อย่างอิสระโดยปราศจากจิต สำหรับ เมอร์คเลย์แล้ว ไม่มีสิ่งที่เรียกว่าสสารในสภาพอนึ่ง เป็นอิสระ สิ่งที่เรามอง เห็นอยู่รอบก้นไม่ว่าจะเป็นบ้าน ต้นไม้ ก้อนเมฆ เป็นแค่เพียงสัญฐาน (Perception) เท่านั้น

ตามมคิของ เมอร์คเลย์นั้น การมีอยู่ของ สิ่ง ๆ หนึ่งหมายความว่าสิ่งนั้นถูกรับรู้ ก็อาจกล่าวได้ว่า วัตถุ เช่น ก้อนไม้มีอยู่ นั้นเป็นเพียงกลุ่มของผัสสะ ซึ่งล้วนเป็นอัตวิสัย (subjective) เพราะฉะนั้นโลกของ เมอร์คเลย์จึง เป็นโลกของจิต ซึ่งประกอบด้วย จิตที่ไม่มีขอบเขต หมายถึงจิตของพระเจ้า และจิตที่มีขอบเขตคือจิตมนุษย์ทั้งหลาย ส่วน โลกภายนอกที่เราเห็นอยู่นี้ เป็นเพียงสัญฐานของจิต เท่านั้น

ส่วนปรัชญาโยคอาจารย์นั้นก็ถือว่าทุกอย่างล้วนแต่ เป็นจิตและออกมาจากจิตเหมือนกัน ปรัชญาโยคอาจารย์ถือว่าอาตมวิญญานนี้เองที่เป็นมูลภาวะของโลกและสรรพสิ่ง ถ้า

ปราศจากอภิปรัชญาทุกสิ่งก็ไม่มี

เพราะฉะนั้นจะเห็นว่า เบอร์ก์ เลย์กับปรัชญาโยคจารย์มีความเห็นร่วมกันว่าโลก
ไม่ได้มีอยู่ เป็นอิสระจากจิต ปรัชญาทั้งสองต่างก็เห็นว่าทุกสิ่งในโลกล้วนเกิดมาจากจิต
ทั้งสิ้น แก่นการมีอยู่ของโลกตามทรรศนะของ เบอร์ก์ เลย์มีอยู่ในฐานะสิ่งที่ถูกรับรู้ สูตร
ปรัชญาของ เขาก็คือ "การมีอยู่คือการถูกรับรู้" (To be is to be perceived)
เบอร์ก์ เลย์ได้แยกความแตกต่างระหว่าง จิตผู้รู้ กับมโนคติ สิ่งที่ถูกรับรู้ กล่าวคือจิตนั้น
เป็นสิ่งที่มีกัมมันตภาพ มีอำนาจและพลานุภาพ แต่มโนคติ เป็นสิ่งไร กัมมันตภาพไปโดยสิ้นเชิง
ส่วนโลกตามทรรศนะของ โยคจารย์ นั้นไม่ใช่สิ่งที่ถูกรับรู้ แต่เป็นเงาสะท้อนหรือเป็น
พฤติกภาพของจิต คือโลก เป็นแง่หนึ่งหรือเป็นภพของ จิตนั้นเอง เพราะฉะนั้นสิ่งที่
เป็นเหตุและสิ่งที่ เป็นผลจึง เป็นสิ่งที่ เกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือปรัชญาโยคจารย์ ไม่ได้ถือว่าจิต
กับสิ่งที่ จิตรับรู้ เป็นสิ่งที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ปรัชญาโยคจารย์ กล่าวว่าโลกแห่งวัตถุ
ธาตุ เกิดจากพีระหรือพลังงานที่มีอยู่ในจิตหรืออภิปรัชญาเท่านั้น

การที่ เบอร์ก์ เลย์ไปแยกความแตกต่างระหว่างจิตผู้รู้กับมโนคติทำให้เขาคองพบ
กับตรรกตันทางความคิดเกี่ยวกับระเบียบการสร้างสรรค์ เพราะว่า มโนคตินั้นอยู่ใน
สภาพของสิ่งไร กัมมันตภาพ จึงไม่อาจเป็นสาเหตุของตัวเองและสิ่งอื่นได้ ถ้าเช่นนั้น
อะไรจะเป็นสาเหตุของมโนคติเหล่านี้ เบอร์ก์ เลย์แก้ปัญหามาโดยการโยนภาระไปให้
พระเจ้า ซึ่ง เป็นการหันหลัง เขาคลองและไม่ใช้การแก้ปัญหามาโดยขาดเลย ตรงข้าม
กับปรัชญาโยคจารย์ซึ่งแก้ปัญหานี้โดยการสร้างทฤษฎีไตรสภาวะขึ้นมา และโยคจารย์
ไม่ได้แยกความแตกต่างระหว่างจิตกับมโนคติแต่อย่างใด นอกจากนี้โยคจารย์ยังยอมรับ
การมีอยู่ของโลกในระดับต่างกัน คือ ปริณิพินนสภาวะกับปรคัตตสภาวะ

การแก้ปัญหามาโดยการแบ่งความจริง เป็นชั้นปรมัตถ์และชั้นโลกียะเช่นนี้ ทำให้ปรัชญา
โยคจารย์ถึงฐานะของจิตนิยมอย่างแท้จริง และในขณะที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาโยคจารย์ก็มี
ลักษณะ เป็นสัมบูรณ์นิยมด้วย ส่วนปรัชญาของ เบอร์ก์ เลย์นั้น เป็นเพียงทฤษฎีแนะนำจิตนิยม

เท่านั้น หากจิตนิยมบริสุทธิ์ไม่

อย่างไรก็ดี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีขอบเขตที่จะวิจัยเฉพาะในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างจิตกับโลกภายนอกเท่านั้น จึงไม่มีรายละเอียดก้านอื่น ๆ ทั้งนี้ ผู้ที่สนใจปรัชญาของเบอร์คเลย์และปรัชญาโยคจารก็อาจจะวิจัยในแง่อื่น ๆ ของปรัชญาทั้ง ๒ ส่วนนี้ เช่น ในแง่ของอภิปรัชญา ซึ่งจะค้นคว้าได้อย่างละเอียดโดยจะวิจัยของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือนำมาเปรียบเทียบกันก็ได้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย